

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBDO

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradšče štov. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri čekovnem —
 Kurovina za evranje SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo

— Številka telefona 552.
 Plača in teži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 19. maja 1921.

ŠTEV. 46.

Industrijci, obrtniki, trgovci-grosisti!

Udeležite se v polnem številu kot razstavljalci ljubljanskega velikega vsorčnega semnja od

13. do 24. avgusta t. l.

Vsa pojasnila, sejmski redi in prijavnice se dobe brezplačno pri uradu »Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani, Turjaški trg št. 6/II.

Rok za prijave kot razstavljalcev v Sloveniji je do 31. maja t. l.

Carina in način carinjenja.

Strelski jarki še niso popolnoma zagrebljeni in že si zmagovalci in premaganci postavljajo nove barikade. Dokazati hočejo, da vojna še dolgo ne bo likvidirana. Stopamo v dobo ponovnih bojev, ki so za sedaj v svoji pohlavnosti samo meddržavno gospodarskega značaja. Carina je najzanesljivejši izraz te gospodarske bojevitosti, toda varljiv zastran istinitega gospodarskega razpoloženja. Če izvrši Anglija svojo namero dvigniti carino za 30 odstotkov, Francija za 200 do 300 odstotkov, Amerika za 2000 odstotkov, hoteli si bodo uvozniki izposlovati druga tržišča, hkratu pa morali resignirati na produkte iz teh dežel, kar pomeni brezposelnost na zapuščenih tržiščih. Vse vprek bode posledica, da bodo berači zahtevali višje milodare, ročni in duševni delavci kot konzumenti višje plače, producenti in posredniki v trgovini pa višje dobičke. Odmev gotovo pri nas ne izostane. Dasi zadnje naše povišanje carine za 100 odstotkov ni imelo drugega učinka nego povišanje cen v celoti, sledili bodemo gotovo vno-
 viš neizbegljivim diktatom.

Še izrodke prigodom pobiranja earine, kar je gotovo zadeva našega

območja, nas ne zanima odstranjevati, kajti vsa naša sila se izčrpa v prizadevanju občutno pezo spretno odriniti na druga pleča.

Odkar je službeno (zvanično) carinjenje v naših carinskih postajah odpravljeno, ter se je pričel takozvan »zakoniti rad«, smo imeli dovolj prilike poglobiti se v kvarljive pojave, katere je rodila ta sprememba.

Službeno se je carinilo po carinskih uradnikih na ta način, da je stranka v prijavi za carinjenje naznala robo, klasifikacijo robe po carinski tarifi izvršili so pa carinski revizorji v deklaracijah, ki so bile spisane uradno na osnovi pregleda robe.

To poslovanje je bilo nedostatno samo zavoljo pomanjkanja carinskih revizorjev. V vsakem drugem pogledu je pa najprimernejše, da carinski uradniki klasifikujejo robo po veljavni tarifi, posebno, če je strankam zastran porabe te tarife dopuščen opravičen ugovor in pridržana konečna odločitev drugi instanci.

»Zakoniti rad« je popolnoma drugačen. Robo po carinski tarifi v deklaraciji označiti je po členu 35. carinskega zakona odslej zadeva lastnika, člana firme, prokurista, razven teh pa še samo priznanega deklaranta. Ko je torej roba deklarirana, t. j. v deklaraciji po carinski tarifi imenovana zabilježena, ko je nadalje carinarnica izvršila tudi tarifirčen proračun, stopi v praktično veljavo član 41. carinskega zakona, po katerem so carinski uradniki dolžni se uveriti, »da li se prijavljena roba u vsemu slaže s deklaracijom«.

Ako se pregledana roba po vsem ne zлага v deklaracijo, napravi revizor po členu 43. car. zak. tozadeven zapisnik, ki tvarka podlago za nadaljnje postopanje carinarnice po členu 166. istega zakona. Ta člen določa petkratni znesek carine, trošarine, obrtnega davka itd. poleg rednih pristojbin kot kazni, če pregled pokaže, da deklarant morebiti nahajajoče se

robe sploh ni vpisal, ali vpisal manj po količini, ali vpisal drugače po resnični kakovosti robe.

Robo zamore prejeti šele po vplačilu te kazni.

Pravilno deklarirati zamorejo le ista, ki robo v zvezi s carinsko tarifo dobro poznajo. Ta način zahteva tudi dvakraten pregled robe, prvega vrši deklarant, da napiše deklaracijo, drugega carinarnica, da se uveri o točnem deklariranju.

Ker se zamoreta le redko pregleda zaporedno vršiti, bode najčešče roba po deklarantovem pregledu zopet v zaboj spravljena in čakala drugega pregleda.

Ležarina ali stojnina sledita kot podražila robe.

Neppravilno deklariranje robe izslediti je interes carinskih uradnikov, ker jim po členu 205. car. zak. pripade dve četrtini izračunjene kazni. To določilo je potrebno korekture, kajti takšni dohodki po našem pojmovanju pripadajo edino državi.

Avstrijski carinski zakon zahteva n. pr. kot kazni v podobnem primeru največ štirikratno diferenco med v deklaraciji navedeno in na robi ugotovljeno tarifno postavko, vedno le v prid državi. Avstrijski zakon tudi določa, v koliko so pogreški v deklaraciji kazni prosti, česar pri nas pogrešamo.

Dočim je v tej zadevi avstrijski uradnik nepristransk, naš zakon navaja uradnike k pohlepnosti.

Pa ni to edino zlo, ki ga štiti naš carinski zakon. Po avstrijskem zakonu zamore robo deklarirati upravičene, torej oni, v čigar varstvu se roba nahaja, ali saj tisti, ki je roba dostavil carinarnici. Brezdvomno sme nastopati kot deklarant železnica. Tega naš zakon ne dopušča. Izzval je zavoljo tega poseben poklic — priznane deklarante. Porajajo se v čim dalje večjem številu, kakor gobe po dežju, da se ponujajo iz- in uvoznikom na

uslugo v svrhu pisanja deklaracij proti dobremu plačilu.

Za deklariranje 60 bal manufakture n. pr. se pogodi takšen deklarant z lastnikom na ta način, da prejme za sestavo deklaracije od komada 15—20 dinarjev. Takšna pogodba nese količkej spretnemu priznanemu deklarantu za niti enourno delo 900 do 1200 dinarjev.

Če je deklarant manj spreten, in teh je največ, spiše mu deklaracijo katerikoli drugi, često tudi carinski uradnik, toda ne iz dobrodušnosti, marveč proti primernemu bakšišu. Ker najet priznani deklarant ne pozabi tega izdatka upoštevati napram lastniku robe, je naravno, da gre konečna nagrada za ves ta »zakoniti rad« iz rok konzumentov.

Za deklariranje lesa računa priznan deklarant za vsak železniški voz, kakor sporočuje javna tajnost, 200 K, v Hrvatski baje celo 600 do 800 K.

Ker mora izvoznik zasiguranje valute in s tem dovoljenje za izvoz itak oskrbeti sam, pripade navedena nagrada deklarantu zgolj za sestavo deklaracije, kakoršnih v eni uri z lahkoto spiše pet. Tarifa za delo deklarantov je potem takem poljubna in neomejena, presega pa daleko meje spodobnosti. Spričo enakih hvalevrednih interesov se konkurence v tem poklicu ni nadejati, nasprotno, pričakovati je organizacije »priznanih«, da ohranijo tarifo za »zakoniti rad« na priljubljenem višku.

Srbski carinski zakon, čigar veljavnost je od 11. marca 1919 na celo državo raztegnjena, bode potrebno v namignjeni smeri modernizirati, predno prejme ustavno veljavo. Trgovci, obrtniki in konzumenti naj zastavijo ves svoj upliv, da navedena kvarljiva zakonita določila odpravijo in nadomestijo z boljšimi.

Nazor carinske uprave, da je potreben poklic »priznanih deklarantov« ni vzdržljiv. Robo, ki jo železnica vozi, je gotovo dolžna v carinjen-

Ivan Burger, usnjarski strokovnjak v ministrstvu za trgovino in industrijo:

Naša usnjarska industrija.

(Nadaljevanje.)

IX. Splošni pregled.

Jugoslavija, raztezajoča se od Egejskega morja do Alp, je nekaki prehod kulture industrijelnega zapada v južni, vroči orijent sirovih produktov, katerega nam lahko zakuri prvi ali pa se grejemo mi ob njegovih zmerni toplini. Kdor je temeljito prepotoval prostrano našo državo, polno naravnih bogastev, bodisi v rudah, zemeljskih njenih pridelkih, videl lepo industrijo naših severnih krajev, ve, kako bodočnost ima ista. On se ne čudi pisavi nemških trgovskih krogov, ki hrepene po kupčijskih zvezah z nami. Naša dolžnost je, spoznavati naše sile in vsvarjati krepak temelj našim potomcem. Ne smemo pa se zanašati na druge, temveč le na se. Kaj znači prvo, okusili smo na Koroškem in v Rapallu. Angleška, ki ni imela za earsko Rusijo orožja, pač pa je poslala takoj ob revoluciji tja najbolje topove sistema Wickers, da oslabi v bratomorni vojni rusko ekspanzivnost proti Carigradu in preko Perzije, izrabljala je na Murmanu naše dobrovoljce, da so ji krili ledja, ko je ona tam sekala

gozdove, potrebne ji za grajenje ladij. Iz istega vzroka je zelo vnetja za samoodlobo tujih, ne njenih ozemelj, na pr. gozdnate Litve in Etonije, posebno pa, ker s tem slabi Rusijo. — Francozje res sem in tja pišejo: »Javnost naša je na vaši strani, a seve uradna politika je malo drugačna«. Italijan, vojak zahrbtno hrabrega bežanja, izrablja danes še, dokler se nismo interno vtrdili, vsak trenutek, bodisi da nam pošilja v goste Albance, nas razdvaja z Bulgari, zadržuje naše zemlje in zopet čaka, da nas izmozga za nekaj let, dokler se še damo potom trgovske pogodbe. Nemci so prešli kulminacijo svoje ekspanzivne ratoborne sile. Oni so mislili v dobi mladeniške svoje okornosti a jake sile zdrobiti vse, posebno potom okupacije in germanizacije, proti čemur je dosti lažji boj, kakor proti angleškemu sistemu, sličnemu rimskemu, ki pusti jezik, a trgovsko zaslužnji, vendar se pa zopet isti ne more naslanjati niti na nacjonalizem, še manj na moderni komunizem; zato se je pokazalo kolebanje v angleški politiki pri sklepanju trgovskih pogodb z Rusijo. Nemci, opečeni, bodo nastopili pot degeneracije, to se pravi finansierjev, trezne kalkulacije, ki bodo, kakor do sedaj zapad, potiskali po kostanj druge nacije, katere se bodo dale. Orogmna, četudi še okorna šapa ruske bodoč-

nosti nadela si bo prej ali slej rokavice in šla ramo ob ramo z Nemci, seve precej iz drugih ozirov, kakor je zadnji. Mi moramo slediti tem procesom s paznim očesom. V ta namen moramo gledati med drugim, da čim več mladine vzgajamo v uradnike špicjaliste, strokovne trgovce in obrtnike, katerih nadrastek bo šel v ugodnem trenutku v Rusijo, ki si jih bo želela, osirotela na svojih. Bolje, da se tam vstoličimo mi, ker delamo s tem jez proti Nemcem. Danes že je praktični Amerikanec, trgovec individualne konkurence, zapustil frazerstvo antante in ne snema samo masla po angleško zamišljeno oslabljeni Rusiji s koncesijo vse Sibirije, temveč se že pripravlja strojiti hrbet zahrbtnemu Japoncu.

Ako pa hočemo misliti celo na ekspanzivo, moramo dobro poznati sami sebe v najmanjih delcih. Treba pomisliti, da smo mi ona generacija, ki je poklicana, da se po tolikem trpljenju in nepopisnem gorju žrtvuje kakor prehodnja faza Judov v puščavi za jasno bodočnost s tem, da gradi. V ta namen mora pomagati vsakdo: »Ne samo, kar veleva mu stan — kar more, to mož je storiti dolžan.«

Po pretežni večini je danes še Jugoslavija poljedeljska in živinorej-ska. Goveja živina, gledana iz stališča celokupnosti je zelo različna tudi po

koži. Zanimivi so vzroki visokega razvoja živinoreje v Sloveniji in Srbiji. Nemali vzrok umnega ravnanja z govedom je v Sloveniji ta: Visoko ležeči kraji ne rode dobro pri najboljši obdelavi visoko kulturnih rastlin, na pr. pšenice. Njena cena je bila pred vojno iz Banata cenejša, nego je pri nas veljala obdelava sama. Isti kraji pa dajo izborna planinsko travo in pašo, ki se toliko ne boji toče. V Srbiji je zopet drugače. Redko naseljeno prebivalstvo ne more vsega obdelati, nego mora pustiti mnogo zemlje v ledini, ki se bodisi kosi ali pa popase. Ono, nezaupno še v tisto malo svojih hranilnic, ker je imelo zelo slabe skušnje z njimi, nalaga denar v govejo živino, katero poredi. Da je šla država na roke s poplemenjenjem pasme, povedal sem že pri Srbiji, kakor se imamo mi Slovenci nemalo zahvaliti vztrajnemu in smotrenemu delu stare naše kmetijske družbe. Prepričan sem, da se posreči racionalnemu delovanju v to poklicanih faktorjev izboljšati živinorejo tudi na tistih krajih, ki so v to prikladni, največ s tem, da poplemenjujejo avtohtono pasmo s priznano izborno naše države, na pr. slovensko. Enako pa bi svezoval za nekatere slovenske kraje, da se osveža njihova živina s kakšno od dobrih srbskih pasem.

(Dalje prihodnjic.)

nje prijaviti, toda v ocarinjenje naj sestavijo deklaracijo carinski revizorji po službeni dolžnosti. Ob uporabi napačne tarife pa naj bode pripuščen upravičencu ugovor, odločitev pa pri državi posebnemu sodišču. Deklarant mora po pravilniku carinski upravi položiti v jamstvo 3000 dinarjev in si za to računa poštene obresti. Te in druga, da kot odgovoren podpisuje deklaracije, mu pa plačala lastnik robe. Zadeva je potrebna spremembe.

-t-

J. Klemenčič:

O poštno-čkovnem prometu.

Dr. Boža Maričić, sedanjí ravnatelj ček. urada v Zagrebu, je izdal brošuro »O poštanskem čekovnem prometu«, v kateri so navedene nekatere dobrote in koristi poštnega čekovnega prometa, ki je še premalo znan v Hrvatski, a gotovo neznan v Srbiji, Črnigori in Macedoniji.

Korist čekovnega prometa je dokazana v vseh evropskih državah, tako za splošno gospodarstvo, kakor za vsjo javno upravo in vsak poskus, ki hoče popularizirati ta za vsako moderno državo neobhodno nujen promet, je treba radostno pozdraviti.

Pri vpeljavi tega prometa pa ne zadostuje statistika poedinih sličnih zavodov, potrebna je pač strokovna naobrazba in dovršeno strokovno znanje, ker se mora sistem čekovnega prometa popolnoma prilagoditi obstoječim prometnim razmeram, ako hoče imeti uspeh.

Gori omenjena brošura trdi, da bi samo centralizacija ček. prometa odgovarjala v polni meri zahtevam naše države, čeprav priznava brošura, da so naše sedanje prometne zveze nezadostne. Brošura pobija tudi »Osnovo zakona o uvedanju poštanskega štednoga, čekovnega in predoznačbenoga (žiro) prometa u Kraljestvu Srba, Hrvatov i Slovenaca, katero je ministrstvo pošta i telegrafa natisnilo. Ta brošura namreč predlaga decentralizacijo čekovnega prometa.

Meni ni znano, kdo je izdelal to »Osnovo zakona«, moral pa je biti strokovnjak, ker je vsako točko strokovno pravilno obrazložil.

Prvi in neobhodno potrebni pogoj za uspešni čekovni promet je dobra poštna zveza, a ta pri nas žalj manjka in trajalo bo še desetletja, da se uvede.

Z ozirom na to sem vložil že v februarju leta 1919 na ministarstvo za pošto in brzojav, uradno načrt, po katerem naj bi se uvedel čekovni promet v vsej državi. Predlagal sem decentralizacijo prometa in centralizacijo uprave in računovodstva, da se zmanjša delo in stroški. V glavnem se pa moj načrt ujema z gori navedeno tiskano »Osnovo zakona« in po moji 28-letni strokovni skušnjavi se strinjam popolnoma z obrazložitvijo tega zakona.

Dunajska hranilnica, ki je bila v poštno-čkovnem prometu vzor za vso Evropo, ni mogla uspešno poslovati v Dalmaciji in Bukovino. Zaradi prepočasnega dela so prihajale vedno reklamacije, dasi je bila zveza med Splitom ali Černovicam in Dunajem gotovo boljša, kakor je danes zveza med Splitom in Beogradom ali Zagrebom.

Lastniku računa je gotovo vseeno, kje se vodi njegov račun, če se vplačilo hitro vknjiži in če more hitro razpolagati s svojo imovino. Toda poglejmo, kako bi izgledalo to pri centralizaciji in sicer vzemimo slučaj na najbolje vpeljani zvezi.

Dolžnik v Kranju bi plačal v ponedeljek trgovcu v Ljubljani znesek na njegov čekovni račun. Položnica prispe v Beograd v sredo popoldne in se vknjiži v četrtek. Računski izpisek s to vknjižbo pride v soboto popoldne v Ljubljano, in trgovec more razpolagati z zneskom v najboljem slučaju v ponedeljek. Iz Kranja v Ljubljano torej celih 8 dni. To pa še v najboljšem slučaju.

Vsak trgovec ima največ prometa v pokrajini, kjer trguje. Samo posamezna plačila ima v drugih delih države. Če je pri teh vplačilih nekaj za-

mude, to lahko prenese. Zato pa mu prihajajo vsa druga vplačila najmanj 5 do 6 dni prej.

Mnogo bi ne koristilo, če bi se otvorile v večjih mestih blagajne za izplačila, zakaj blagajna ne more izplačati zneska prej, ko je vknjižen na računu in mora torej na vsak način čakati na obvestilo centrale, ki račune vodi. Ako bi pa blagajna vodila kake podračune, bi to ves promet zelo kompliciralo, oviralo bi kontrolo in bi lastnik računa mogel v vsakem slučaju hitro razpolagati samo z malim delom svoje razpoložljive imovine.

Gori omenjena tiskana »Osnova zakona« je strokovno dobro premišljena in se bo vsak strokovnjak prav gotovo z njo skladal. Pritrtil bo, da je pri sedanjih poštinih zvezah v naši državi uspeh čekovnega prometa edino le mogoč v decentralizaciji prometa, ki pa ne izključuje centralne uprave.

Stroški za 4 ali 5 uradnikov se ne smejo računati po ustrojstvu dosedanjih čekovnih uradov, in bi se mogli, ako bi se strokovno vodili, mnogo ceneje voditi.

Občni zbor trgovskega gremija v Mariboru dne 7. maja 1921.

Predsednik gosp. Vilko Weixl otvori zborovanje, pozdravi izvanredno dobro obiskano zborovanje ter da svoje letno poročilo.

Vpreteklem letu je gremij imel skupaj 518 članov, torej za 46 več kot 1919. leta, 406 pomočnikov, za 171 več kot leta 1919 in 179 učencev, teh pa za 35 manj kot leta 1919.

Trgovsko nadaljevalno šolo je obiskovalo skupaj 133 učencev; od teh v vseh 3 razredih 14 z odliko. Za trgovsko nadaljevalno šolo se je dobilo 10.300 K subvencije od višjega šolskega sveta in to šele sedaj. Razen zadnjega občnega zbora so se vršila med letom 3 protestna zborovanja. Odborovih sej je bilo 23. V tekočem letu se je rešilo 1147 dopisov, objavilo 112 člankov po časopisu.

Gremij ima v raznih fondih skupnega premoženja 148.396 kron 30 v. Na vsak način je pa treba odračunati vojna posojila, ki so po mojem mnenju izgubila že popolno vrednost in tako se premoženje skrči za manj 64.700 kron.

Računska pregledovalca sta poročala, da so računi v popolnem redu, nakar se poročilo odobri.

Vrše se nadomestne volitve za zvezno zborovanje, za zborovanje trgov. nastavljenecv itd. Ostali so večinomna prejšnji odborniki. Proračun za leto 1921 ostane isti kot za leto 1920, samo z razločkom, da se zviša letni prispevek za člane in to v znesku 40 kron, kateri znesek je treba prispevati Zvezi trgovskih gremijev.

Preide se nato na drugi del dnevnega reda, in sicer:

1. Povišanje poštne in telefonske pristojbine. Poštna in telefonska pristojbina je naenkrat z novo naredbo tako poskočila, da to presega že vsako najhujše verženje. Tega pa posebno v današnjem času, ko se vendar dela na to, da se cene povsod znižajo nikakor ne moremo trpeti. Najprej naj pošta, posebno telefon in brzojav skrbita, da bomo imeli točne in dobre zveze in da bodo posebno telefoni funkcionirali, kar pa je danes pod vsako kritiko. Raje opustimo vsi naše telefone! Ker se je pa hotelo slišati mnenje tudi drugih telefonskih abonentov, ki niso člani gremija, se skliče v četrtek dne 12. t. m. zato posebni sestanek, na kojem se bode končno sklepalo o usodi telefona.

2. Deseturni delavni čas. Zahteva po deseturnem delavnem času je v večini. Vendar so pa tudi trgovci, ki zahtevajo sedanji delavni čas, to je 8-9 ur, pod pogojem, da mora ob nedeljah in praznikih biti vse zaprt in to tudi pri vsakem branjevcu in trafikantu. Da se toraj v tem oziru doseže jednotnost vsaj v celi Sloveniji, se naj gremij obrne na vse druge gremije in se tako potom zveze doseže jednotnost delavnega časa.

(Dalje prihodnjč.)

Izvoz in uvoz.

Privatnim osebam se dovoljuje izvoz tobačnih izdelkov do dveh kilogramov brez zavarovanja valute. Uprava državnih monopolov je z dopisom z dne 11. aprila 1921, P R br. 7540, generalni direkciji carin priobčila to-le: »Ker se po točki 1., št. 75 izvozne tarife z dne 19. februarja 1921, C br. 9802, pri izvozu tobačnih izdelkov ne plačuje carina in ker se sme po odločbi gospoda ministra za finance z dne 22. decembra 1920, I br. 24.792, svobodno izvažati brez zavarovanja valute do 2000 cigaret, je upravi državnih monopolov čast prositi to direkcijo, naj izvoli odrediti carinaricam, da privatnim osebam dovoljujejo izvoz brez zavarovanja valute do dveh kilogramov tobačnih izdelkov.« Potemtakem naj carinarice dovoljujejo izvoz privatnim osebam, in sicer brez plačila carine, brez plačila davka na poslovni promet in brez zavarovanja valute samo do dveh kilogramov tobačnih izdelkov (tobaka ali cigaret). (Ur. l. št. 52.)

Gospodarske vesti iz Ogrske. Na zahtevo, da se dovoli prost izvoz govede, je odgovoril minister poljedelstva, da ne bi imel nič proti temu, a se boji, da bi v tem primeru ogrska govedo poplavila inozemstvo, in bi cene v sosednjih državah padle, a to bi zopet neugodno vplivalo na ogrsko blago. Nadalje je izjavil, da je ogrska vlada pri trgovskih pogodbah z Avstrijo odločno zahtevala neomejeno prostost uvoza ogrskih vin v Avstrijo.

Prepoved izvoza v Rumuniji. Na podlagi sklepa rumunskega ministrskega sveta, so vsa do sedaj izdana dovoljenja za izvoz žita razveljavljena. Ministrski svet je motiviral storjene korake s tem, da rabi vse zaloge žita za prehrano prebivalcev do prihodnje žetve.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Minister za trgovino in industrijo v Sarajevu. Priliko bivanja g. dr. Mehmed Spaho, ministra za trgovino in industrijo v Sarajevu, so uporabili zastopniki »Trgovačkog udruženja za grad Sarajev« ter mu predložili težave današnje trgovine. Pritožili so se radi omejitve trgovine in neznosnega stanja, katerega povzročajo razne maksimalne cene in malenkostnost naših oblasti, kar zelo škoduje razvoju trgovine in ubija vsako ambicijo do izpolnjevanja stanovskih dolžnosti. Dalje so se izjavili proti visoki carini, ki večkrat presega nakupno ceno, proti postopanju carinskih uradnikov, proti previsokim davkom, posebno proti davku na vojne dobičke in proti povišanju telefonskih pristojbin. G. minister je obljubil, da bo naredil vse, kar je mogoče, da ugodni željam trgovstva in olajša trgovino.

Zvišanje cen tobaku. Kakor čujemo se bodo cene tobaku v kratkem času zopet zvišale. To zvišanje bo zadelo le tobak slabših kvalitet, medtem ko ostanejo cene za tobak finejših vrst iste.

Cene vinu na Štajerskem padajo. Ker imajo vinski trgovci na Štajerskem še velike zaloge vina, so pričele cene vinu padati.

Industrija.

Centrala »Trboveljske premogokopne družbe« v Ljubljani. Kakor se čuje, bo »Trboveljska premogokopna družba« na pritisk centralne vlade premestila svojo centralo z Dunaja v Ljubljano, o čemur se vodijo pogajanja.

Smodnik in razstrelila. Deželna vlada za Slovenijo objavlja, da bo odslej tvornica smodnika oskrbovala rudnike in industrijo na ozemlju območja Dravske divizijske oblasti razen s črnim smodnikom tudi z drugimi razstrelilnimi snovmi, ki so jih morali konsumenti doslej nabavljati v inozemstvu. V gorenji tvornici se izdeluje sedaj razen vseh vrst črnega smodnika troje razstrelil za rudnike, kamenolome itd., in sicer: vrsta I. z jačino želantinskega dinamita; vrsta II. z jačino dinamona; vrsta III. razstrelilo, varno zoper vžigalne pline. Da se v tem oziru osvobodimo inozemske konkurence, prosi vlada interesente, naj odslej vsa razstrelila, ki jih potrebujejo, naročajo pri gorenji tvornici, kateri naj vselej naznanijo na leto potrebno množino razstrelil po kakovosti in obenem eventualne posebne želje v tem pogledu.

Mehanična vrvarna-terilnica-predilnica v Grosupljem. Mehanična vrvarna-terilnica-predilnica Antona Sinkoveca v Grosupljem je pričela z obratovanjem. To je prvo podjetje te stroke v Jugoslaviji.

Avtodelavnica v Mariboru. Josip Puh, primorski rojak, je ustanovil v Mariboru novo avtodelavnico za popravila avtomobilov vseh vrst.

Obrtno-industrijska razstava v Ljubljani. Ministrstvo za trgovino in industrijo namerava prirediti v dogovoru s pristojnimi oblastmi v Ljubljani na srednji tehnični šoli obrtno-industrijsko razstavo tekoma letošnjih velikih počitnic. Razstavljeni bodo med drugim tudi izdelki domače hišne industrije. Razstave se bodo udeležili najbrže tudi srbski in hrvatski producenti.

Denarstvo.

Razglas glede zamenjave 20 dinarskih novčanic. Iz generalnega inspektorata ministrstva financ se poroča sledeče: Ker se še vedno obračajo prosilci do generalnega inspektorata ministrstva financ, da se jim zamenjajo kronskodinarske novčanje po 20 dinarjev (80 kron), za kar je potekel rok 30. pr. m., naznanja generalni inspektorat vsem interesentom v državi, da zamenjava teh novčanic ne spada več v delokrog inspektorata in da se na take prošnje ne bode več oziralo.

Banke in denarni zavodi, naknadno poblašeni za zavarovanje valute. Generalni inspektorat ministrstva za finance je z razpisom z dne 23. t. m., C. I. broj 5178, pooblastil za zavarovanje valute še nadaljnje banke in zavode: 1. Bankarsko i trgovačko dioničko društvo v Beogradu; 2. Komercijalna banka v Sarajevu; 3. Hrvatska zagorska banka v Zagrebu; 4. Tršćanska trgovinska banka v Splitu; 5. Prva pučan. dalmatinska banka v Splitu; 6. Srpska zemaljska banka podružnica v Sarajevu; 7. Prva Hrvatska štedionica v Celju; 8. Centralna banka d. d., podružnica v Novem Sadu; 9. Židovska banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu; 10. Švajcarsko-srpska banka v Beogradu; 11. Bankovne i menjačke d. d. v Zagrebu. Obenem pa je generalni inspektorat odvzel pravico zavarovanja valute in ostalih poslov, ki so v zvezi z njo, bankama: Makso Mautner v Zagrebu in Lang i Ivečenski v Osijeku.

Statistika poštno-ček. urada v Ljubljani. Vlog je bilo 118.579 v znesku od K 386.486.998.44, od tega v kliringu 3059 v znesku od K 94.589.576.84, vplačano pri naši blagajni 529 v znesku od K 49.714.508.51. Izplačil je bilo 51.604 v znesku od K 374.584.550.30, od tega v kliringu 2601 v znesku od K 94.589.576.84 vinarjev, izplačano pri naši blagajni 1351 čekovnih nakaznic v znesku od K 27.913.521.72 in 1852 blagajničnih čekov v znesku od K 104.112.515.—.

Promet novčanic naše državne Narodne banke je znašal 30. aprila t. l. 3.722.483.350 din., zvišal se je torej od 22. do 30. aprila za 57.122.196 dinarjev.

Carina.

Predlaganje originalnih faktur pri poštinih pošiljkih. Glavna carinarica v Ljubljani sporoča trgovski in obrtniški zbornici, da je generalna direkcija carine v Beogradu z razpisom z dne 31. avgusta 1920, C. br. 55.569 zaukazala carinaricam, da se mora vrednost uvoznega blaga ugotavljati potom originalnih faktur. Od tega tudi poštni paketi niso izzeti, in sicer pa specijelno oni ne, ki obsegajo blago nemškega izvora. Ker dosedaj interesenti niso v vsakem slučaju predlagali pri carinjenju poštinih zavilkov predpisane fakture, opozarja carinarica vse interesirane kroge, da bo počenši od 25. t. m. pošta za vse pakete zahtevala originalne fakture s potrebnimi nadpisi, da bi se moglo carinjenje paketov vršiti brez ovir.

Zacarinjenje tub iz svinca, pokositrenih ali iz čistega kositra. Gospod minister za finance je odobril sklep carinskega sveta z dne 20. aprila 1921, da so tudi tube iz svinca, pokositrene ali iz čistega kositra, obsežene v IV. točki 4. razpisa C br. 61.602 z dne 22. septembra 1920 in da jih je ob pogojih omenjenega razpisa zacarinjati po minimalni tarifi. (Ur. l. št. 52.)

Nova carinska posredovalnica v Ljubljani. Generalna direkcija carin je izdala koncesijo za izvrševanje poslov carinske posredovalnice podjetju Balkan d. d. v Ljubljani.

Dokazano je, da je importirano, inozemsko milo mnogo dražje, kakor domače

ZLATOROG-MILO

zategadel rabite v svojih potrebščinah edinole to milo.

Glavno zastopstvo prve mariborske tovarne mila, prej C. BROS v Mariboru,
za Kranjsko: R. BUNC IN DRUG, Ljubljana, Gosposvetska c. 7.

Promet.

Brzovlak Praga—Jugoslavija. Izza dne 13. t. m. je zopet stavljen v promet brzovlak Praga—Jugoslavija.

Pisma, izvestja in sezname denarnih zavodov o bonih, ki imajo pravico do premije itd., so kolka proste. Ekonomsko-financijski komitet ministrov je sklenil v seji dne 20. aprila 1921, da so pisma, izvestja in sezname denarnih zavodov, s katerimi ti poročajo o bonih, ki imajo pravico do premije, kakor tudi vloge zapupnikov, s katerimi ti zahtevajo izplačilo bonov, kolka proste.

Opustitev poštne nabiralnice Karolinska zemlja. S 1. majem se je opustila poštna nabiralnica Karolinska zemlja v področju dostavnega okraja poštne urada Ljubljana I.

Uvedba selske službe pri poštne uradu Apače. S 16. majem se začne pri poštne uradu Apače dostavljati poštne pošiljke po selskem pismošiši v te-le kraje: I. okraj: Segovci, Mali Segovci, Plitvica in Lešane. II. okraj: Grad Freudenau, Crnci, Mahovci, Jankova in Nasova. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju vsak torek, četrtek in soboto.

Kmetijstvo.

Kmetijski pouk po deželi. Poverjenišvo za kmetijstvo hoče po deželi po možnosti pospeševati kmetijski popotni pouk in sicer ob nedeljah in drugih priličnih dnevih. Kmetijske podružnice, različne druge in drugi interesi, ki želijo dobiti za svoje prireditve kmetijske predavatelje, naj se obrnejo pravočasno na poverjenišvo za kmetijstvo in naj naznanijo, kdaj in za kake prilike želijo dobiti predavatelja. Te prošnje je treba pravočasno predložiti, najbolje en mesec prej, da bo mogoče vse podrobno pravočasno ukreniti in prijaviti.

Državna drevsica v Ptuju. Onim, ki se zanimajo za sadno drevje, naznanjamo, da se ustanovi v Ptuju državna drevsica.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zvišane telefonske pristojbine. Vsled številnih trgovskih in obrtniških zbornic v Ljubljani došlih najenergičnejših protestov iz strani trgovskih organizacij, se je zbornica z utemeljeno vlogo obrnila do poštne in brzojavne ravnateljstva, v kateri je med drugim opozorila, da bo posledica tega izrednega povišanja pristojbin, da bo vsa prednja in mala trgovina in obrt, ki se je doslej mogla posluževati telefona, kot modernega občevalnega sredstva, primorana telefon odpovedati in da bo od celega omrežja, ki se je po vojni začelo jako zadovoljno razvijati, ostalo le nekoliko veletvrdk in industrijskih podjetij, in da bo končna posledica, kakor se je že izkazalo pri povišanju železniških tarifov na železnici ta, da bo pri povišanju pristojbin celotni dohodek ostal isti, ako ne manjši kakor do sedaj.

Ponudba. Neka nemška tvrdka iz Danciga ponuja: asfalt, strešno lepenko, katran, izolacijski material za stavbe in električne instalacije, karbolinej, smol-

no olje, kolomaž. Naslov dotične tvrdke je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Katalogi motorjev in pump, ki jih je poslala neka ameriška tvrdka, so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani strankam na vpogled.

Jugoslavija gospodarska družba v Monakovem. V Monakovem se je ustanovila gospodarska družba pod naslovom Jugoslavija, Wirtschaftsgesellschaft m. b. H. (München, Trogerstrasse 15), katere namen je oživetiti gospodarske zveze med Slovenijo in Nemčijo in pospeševati industrijo v Jugoslavijo. V svojem naznanilu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da more blago vseh vrst, stroje, kompletne oprave tovaru itd. pod zelo ugodnimi pogoji preskrbovati. Tvrdka je v zvezi s kapitalističnimi skupinami, katere bi se eventualno tudi udeležile podjetij v Jugoslaviji, in jih posebno uporaba vodnih moči zelo zanima. Eventuelni interesi naj stopijo neposredno s tvrdko in stik.

Iz naših organizacij.

II. Redni letni občni zbor gremija trgovcev Ljubljana-okolica. Dne 11. maja t. l. se je vršil II. redni občni zbor gremija trgovcev Ljubljana-okolica v veliki dvorani »Mestnega doma«. Udeležba je bila malenkostna. Načelnik g. Zebal otvori zborovanje, konstatuje sklepčnost, pozdravi navzoče ter obžaluje, da se trgovci tako malo zanimajo za svoje stanovske prireditve. V svojem govoru omenja dalje v širšem obsegu delovanje gremija, osobito pa poslovanje »Zveze trgovskih gremijev in zadrug«, ki je zastopala na različnih zborovanjih v Ljubljani, kakor tudi v Beogradu trgovske interese. Osobito opozarja člane na odpravo verižniškega urada, ukinitve prepovedi točenja žganih alkoholnih pijač ter na nameravano ustanovitev trgovske bolniške blagajne. Dalje omenja tudi ustanovitev slovenske trgovske delniške družbe ter priporoča članom pristop k isti. Nato preide k dnevnemu redu. Prečita se zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se brez ugovora vzame na znanje. Računski sklep za leto 1920 izkazuje 33.687 K 40 v dohodkov ter 33.586 K 30 v stroškov, torej gotovine koncem leta 101 K 10 v. Premoženjsko stanje gremija znaša 4937 K 08 v. Na predlog pregledovalca računov, g. Setince, se da odboru absolutorij. Proračun za leto 1921 izkazuje potrebščino 27.920 K, pokritje 2200 K, torej primanjkljaj 25.720 K, katerega je treba pokriti v smislu § 14. pravil z dokladami na pridobinski davček članov. Ko je še tajnik poročal članom o podrobnem delovanju gremija v letu 1920 in so se dala nekaterim članom na vprašanja potrebna pojasnila, je zaključil načelnik ob 11. uri dopoldne zborovanje.

Dobava, prodaja.

Razpis dobave pisarniškega materiala za Upravo državnih monopolov v Beogradu. Dne 27. maja t. l. ob 16. uri se bo vršila v pisarni upravnika držav-

nih monopolov v Beogradu ponudbena licitacija za nabavo raznega pisarniškega materiala, posebno: kancljskega in konceptnega papirja, pivnika, črtanega in papirja za strojno pisanje, ovojnega papirja, ovitkov, ravnil, peresnikov, tinte, svinčnikov, trakov za pisalne stroje, radirk, toaletnega mila itd., itd. Kavejca znaša za domačine 10 odstotkov, za tuje 20 odstotkov. Ponudbe je poslati Upravi državnih monopolov v Beogradu, kjer so sezname predmetov, ki jih je dobaviti, dobavni pogoji in drugi pripomočki na vpogled. En izvod razpisa, pogojev in seznama blaga, ki ga je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Tržna poročila.

Trg.

Ljubljana. Mleka prihaja na trg vsak dan več, cena mu je ostala ista. Cena mesa se tudi ni izpremenila. Meso prve vrste stane v mesnicah po 38 K, druge vrste pa po 36 K. Na stojnicah se prodaja meso po 2 kroni ceneje. Zelenjave je na trgu zelo veliko, vendar so ji cene zelo visoke. Jaje ne primanjkuje.

Poljski pridelki.

Djakovo 13. t. m. Stanje poseva je zelo dobro. Dovozi blaga so slabi, ker ni kupeev, ki bi plačevali današnje cene. Pšenica notira 1000 K do 1010 K, koruza 400 K do 410 K. Ovsa na trgu ni.

Slama.

Osjek. 100 K do 120 K po q.

Borza.

17. maja.

Zagreb, devize: Berlin 227 do 228, Milan 715 do 717, London 490 do 503, Newyork 121.50 do 122, Pariz 1095 do 1100, Praga 194.25 do 194.50, Švica 2325 do 2375, Dunaj 23 05 do 23.15, Budimpešta 61 do 64.50. Valute: dolar 121 do 121.50, avstrijske krone 22, rublji 50 do 60, češke krone 192, franki 1015, napoleonori 450 do 460, marke 225 do 230, leji 225 do 230, italijanske lire 675 do 690, turške zlate lire 480. Blagovna borza: koruza franko Zagreb 460.

	denar	blago
Ljubljanska kredit. banka	900	905
Jadranska banka		2000
Narodna banka	610	615
Ljubl. strojne tov. in liv.		870

Beograd, valute: dolar 30.80 do 31, franki 264 do 266, lire 174 do 175, leji 57.25 do 57.33, levi 42 do 42.50, marke 56.25 do 56.50, napoleonori 110 do 112. Devize: London 127.50 do 128, Pariz 270 do 271, Ženeva 570 do 580, Solun 190 do 200, Praga 48.50 do 48.60, Dunaj 5.75 do 5.80, Berlin 56.60 do 56.75, Milan 178 do 179. Efekti: Narodna banka SHS 2880 do 2920.

Prodam eno kompletno mašino za izdelavo pokalic in sodavode

z vso opravo in steklenicami vred. Kje, pove uredništvo Trgovskega lista.

SLADKOR

v kockah in kristal (bel, suh)
nudi po dnevni cenah

Fr. Zebal

Rudnik — Ljubljana

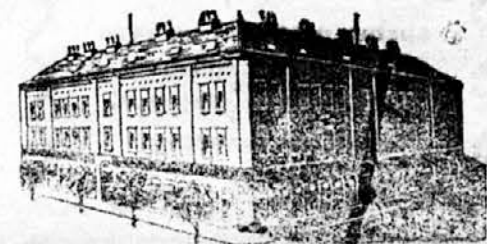
Telefon interurban št. 430.

Pozor trgovci!

Katera konkurenčno močna tvrdka bi založila s prvovrstnim dobrim blagom neko novo ustanovljeno tvrdko na deželi proti dobri odškodnini? Za denar pa plačam 15% poluletno.

Cenjene ponudbe na upravnishvo lista pod »Sigurnost 100.000.«

„MERKUR“

veletrgovina z manu-
: fakturo na debelo :
Maribor.

Priporočamo našo zalogo prvovrstnih fabrikatov čehoslovaškega proizvoda vseh vrst manufakturnega blaga po dnevni konkurenčni ceni.

Gonilni jermeni

za transmisije v vsaki širini od 20 do 300 m/m na zalogi pri

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova, cesta 13.

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bohinski in trapistovski
sir, salami, šunka in sla-
nina, ljutomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Zdravilišče Rogaška Slatina.

Postaja Grobelno, odtod z lokalnim vlakom do Rogaške Slatine. Na progi Zagreb-Zidani most-Grobelno-Pražsko-Maribor.

Sezona traja od 1. maja do 30. septembra.

Zahtevajte prospekte.

Podružnica Mariborske Eskomptne banke.

Zdravilišče s pitno vodo iz treh vrelcev (Tempel, Styria in Donati).

Najboljše staro izkušeno sredstvo pri obolenju želodca in črevesa in prebavil sploh, najbolj izkušeno sredstvo pri vseh boleznih presnavljanja (sladkosrčnost [diabetes], debelost, putika), sredstvo proti tvorenju kamnov kot so: želodčni, ledvični in mehurni kamni, najprimernejše zdravilišče za vsa kronična obolenja srca, nedosegljivi pripomočki pri zdravljenju kroničnih boleznih krvi. — Pitne kure, hidro-, elektro-, mehano-terapija, solne, zračne, plavalne kopelji, inhalatorij, ogljikovo kisle kopeli, solne (po originalu iz Bad Hall), aromatične (smrečne) kopelji, terenska kura, lečenje z mlekom in siratko.

Gorska pitna voda 228 m nad morjem.

Stalni poštni, telefonski in brzojavni urad — Velika dvorana, kino gledišče, kavarna, slaščičarna, krite terase in sprehajališča. — Dnevno dva koncerta vojaške godbe. — Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. Reunioni, umetniški koncerti, tombole, plesi, gledališke predstave, izletji itd. Krasni izprehodi v gozdni okolici.

Državno zdravilišče Rogaška Slatina.

I. C. MAYER
LJUBLJANA

MANUFAKTURA

22, 10-10

EN GROS

EN DETAIL

Medić, Rakovc & Zankl, prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznane najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolnej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

**Veletrgovina
A. Sarabon
v Ljubljani**

priporoča

**špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko**

**in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,**

22, 10-10
**Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.**

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

Veletrgovina z manufakturo in pleteninami

Priporoča

**SVOJO VELIKO ZALOGO
ŽENSKIH, MOŠKIH
IN OTROČJIH NOGAVIC.**

K bližajoči se seziji različne **FLORASTE NOGAVICE**, daje večje partije otročjih **PATENT NOGAVIC** v črni, rujavi in beli barvi. Pismena naročila se odpošiljajo z obratno pošto.

**Jadranska montanska
družba, d. z o. z. Ljubljana**

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavni „Montana“

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste
kovin, rudnin
in kemikalij ter vse
industrijske izdelke, spa-
dajoče v rudarsko, fužinarsko in
kemijsko stroko.

Zahtevajte povsod

razpošilja tovarniška
zaloga

Matija Trebar
Sv. Petra cesta št. 6
Ljubljana.

PNEUMATIKA

za kolesa in automobile

EN GROS - EN DETAIL.

Najceneje.

J. Gorec, Ljubljana
Gospodsvetska cesta št. 14.

Zahtevajte povsod

ILIRIJA

kremo za čevlje

dalje Ilirija čistilo in čistilni prašek za kovine, parketno voščilo, lak za usnje, vaselin in kolomaz

iz domače tovarne kemičnih izdelkov

Golob & Ko.

Ljubljana -- Vič.

Cena in kvaliteta povsem konkurenčna.
102, 20-11

Prva jugoslovanska
tovarna tehtnic

Ivan Rebek, Celje

dobavitelj državne in južne železnice v Jugoslaviji, se priporoča za mnogobrojna naročila. Cene zmerne, postrežba točna.

Najceneje in dobro kupite
bencin

petrolej
strojno olje
tovot-mast
karbolnej
kolomaz

pri Dravogradski rafineriji mineralnega olja
MARIBOR.

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletrgovina s špecerijskim in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. na tr.
Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-16

TONE MALGAJ

stavbeni, pohištveni pleskar
in ličar 16, 52-8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.

Sprejema vloge
na hranilne knjižice
žiro in druge vloge
po najugodnejših
pogojih.

Jadranska banka

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,
Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Trst, Wien,
Zadar, Zagreb.

Izvršuje vse bančne
posle po najugod-
nejših pogojih.

Poslovne zveze z vsemi večjimi
krajji v tu- in inozemstvu.